

Jiná doba – pohled do kuchyně (216)

Když jsme v roce 1988 natáčeli s Danielem Fikejzem mé první písňové album *Hodina duchů*, dostali jsme od firmy Panton k dispozici studio ve Smetanově divadle. Pracovní doba i čas, za který bylo nutné natáčení stihnout, byly přesně vymezeny. Ve studiu nám přidělili zaměstnance, jež bylo třeba získat na svou stranu, aby je práce začala bavit, nosit jim sem tam chlebičky nebo něco k pití, aby nikam neodcházel, a vůbec – spřátelit se s nimi, aby si nahrávku vzali za svou. Nahrávalo se analogově, pult byl široký několik metrů a už tenkrát mi připadalo jako zázrak, že když se mi třeba něco tak úplně nepovedlo zazpívat, dalo se to natočit znovu a na pásu opravit. Druhé album, *Černý z nebe*, jsme natáčeli s Vlastislavem Matouškem v pantonském studiu Motorlet. Momenty šílenství, kdy profesionální zvukař vybíhal ze studia na chodbu a křičel, že „tohle“ (a tím myslel naboostrovanou kytaru Franty Jančeho) už nikdy nechce nejen natáčet, ale ani slyšet, se střídaly s euforií, s níž tentýž člověk rozmisťoval mikrofony, aby mohl co nelépe natočit Matouškův avantgardní úder paličkou do klavírních strun... Po každém natáčecím dnu jsem se kvůli tomu všemu cítil na dně... I třetí album – *Poesie* – jsme natáčeli (tentokrát ve studiu v Karlíně a s přítelem Luborem Šonkou) na obrovský pult, na neohrabaný pás a v omezeném čase. Technika už ale pokročila natolik, že jsem mohl všechna aranžmá natočit na sekvencer v syntezátoru a Lubor to pak přepsal do not. Většinu věcí jsme ovšem nahráli sami, přizvaní muzikanti jen vylepšovali a přinášeli nové nápady... Jedenadvacáté století jsme zahájili albem *Unavený válečník*, které se natáčelo v Divadle Archa a poprvé bez časového omezení. Zčásti jsme použili živý záznam z koncertu, ale některé nahrávky už přinášel můj syn Jan z domova ze svého počítače. Ta práce byla jednodušší a některé nahrávky dokonce mohly vzniknout za zvláštních okolností – třeba píseň *Řešení*, kterou jsme natočili v autě. Řídil jsem a zpíval a doprovodem byly zvuky ulice a motoru. V jednu chvíli jsem ovšem musel projet křižovatku na červenou, aby doprovod motoru nelogicky neutichl uprostřed sloky... To byl náš vstup do nového století. Ne že bychom od té doby nebyli při natáčení pod

tlakem a v časové tísní, ale všechno už se odehrávalo jinak a díky technice to bylo mnohem svobodnější a jednodušší.

Album, které jsme se synem Jiřím a zvukařem Ondřejem Ježkem dokončili v těchto dnech, ovšem překonalo po této stránce všechny moje představy. Přizvali jsme ke spolupráci dvanáct známých producentů české alternativní scény, jen dva z nich jsou moji vrstevníci, ostatním je v průměru asi o třicet let míň. Každý dostal k dispozici jednu moji písničku a to, jakým způsobem ji natočí, záleželo na něm; my to pak jen měli všechno dát dohromady tak, aby to působilo jako kompaktní celek. A tak nahrávky vznikaly v různých studiích, profesionálních i domácích, dokonce i v domácnostech bez studií a na nahrávací přístroje všeho druhu včetně mobilního telefonu. Polotovary i hotové nahrávky se pak posílaly e-mailem k závěrečnému zpracování. Jedna píseň dokonce začala vznikat v posteli, kam jsem si instaloval mikrofón a notebook a začal si jen tak broukat. Pak jsem ji poslal dál, přibýly různé elektronické zvuky, klavír a nakonec jsme ji ve studiu ještě přezpívali, protože to chtělo lepší výraz. Dvakrát se také stalo, že z původní nahrávky mi aranžéři odstranili klavírní doprovod a natočili k hlasu hudbu s úplně jinou harmonií. Cítili zkrátka mou durovou písničku mollově, tak proč ne...

Celé album se záměrně jmenuje *Jiná doba* a já jen žasnu nad tou mírou svobody, s níž se dá dneska pracovat. Teď ještě aby tomu člověk dokázal dát odpovídající obsah...